

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Research Institute) ในอดีตเป็นที่รู้จักกันในนามของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ปัจจุบันสถาบันฯ เป็นหน่วยงานสำคัญหน่วยหนึ่งที่รับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสถานภาพและศักดิ์ศรีเทียบเท่ากับคณะต่างๆ ของสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ประวัติความเป็นมา

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กมีความสำคัญยิ่ง เนื่องด้วยเป็นสถาบันวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กแห่งแรกของภาคพื้นเอเชียและของประเทศที่ตั้งขึ้นจากหลักการและข้อเท็จจริงที่ว่า การพัฒนาเด็กและเยาวชนของภูมิภาคส่วนนี้ของโลกจะดำเนินไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพดีต่อเมื่อผู้บริหารและผู้ฝึกอบรมได้มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กของส่วนภูมิภาคนี้โดยแท้จริง และความรู้ความเข้าใจที่จะเกิดขึ้นได้นี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผลการวิจัยค้นคว้าที่กระทำกับเด็กที่อยู่ในภูมิภาคนี้เองเป็นพื้นฐานการที่ต้องอาศัยพึ่งพาแต่ผลการค้นคว้าที่กระทำกับเด็กในภูมิภาคอื่นของโลกโดยเฉพาะทางยุโรป หรือซีกโลกตะวันตก ย่อมไม่ช่วยให้ผู้รับผิดชอบต่อการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเอเชียได้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในตัวเด็กทางซีกโลกตะวันออก จุดมุ่งหมายสำคัญของสถาบันฯ ที่จะกล่าวต่อไป จึงวางอยู่บนพื้นฐานของหลักการที่สำคัญดังนี้

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก หรือ ที่มีชื่อรู้จักกันในระดับระหว่างประเทศ ว่า International Institute for Child Study และ Bangkok Institute for Child Study ตามลำดับนี้ ตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม

พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญดังต่อไปนี้

๑. ทำการวิจัยทั้งประเภทมูลฐาน (basic research) และ ประเภทปฏิบัติการ (action research) เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กไทย ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์ และผู้ปกครองมีความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็กไทยดียิ่งขึ้น ช่วยให้การจัดการศึกษาและการอบรมสั่งสอน ได้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก และสอดคล้องกับหลักจิตวิทยา

๒. ร่วมมือกับต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ และ องค์การระหว่างชาติในการวิจัยเปรียบเทียบเรื่องพัฒนาการของเด็ก เพื่อส่งเสริมวิทยาการด้านนี้ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น และช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้โดยถ่องแท้

๓. สอนวิชาจิตวิทยาแขนงต่างๆ วิชาการวิจัย วิธีการค้นคว้าเรื่องเด็ก วิชาสถิติศาสตร์ในจิตวิทยาและการศึกษา วิชาการแนะแนวในโรงเรียน และวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สรีรวิทยา สังคมวิทยา และมานุษยวิทยา ทั้งนี้เพื่อผลิตนักวิจัยทางจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการศึกษา ผลิตอาจารย์ที่จะสามารถสอนวิชาจิตวิทยาและการวิจัยให้แก่สถานศึกษาต่าง ๆ

๔. ฝึกอบรมนักวิจัยไทยและนักวิจัยต่างประเทศให้สามารถทำการวิจัย และให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการเด็ก

๕. ให้คำปรึกษาแนะนำและร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเกี่ยวกับการทำแผนแบบวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องจักรกลสถิติ และการสร้างเครื่องมือวิจัย

๖. ให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานอื่นในการอบรมครู หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำแก่เอกชนด้วย

๗. เผยแพร่ผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับจิตวิทยา และพัฒนาการของเด็ก ทั้งในและนอกประเทศ

ในด้านการศึกษาปฏิบัติ สถาบันระหว่างชาติสำหรับการ

ได้... (faded text)

... (faded text)

วันเปิดสถาบันระหว่างชาติสำหรับคนคว่ำเรื่องเด็ก

25 สิงหาคม 2498

... (faded text)

... (faded text)

ค้นคว้า เรื่อง เด็ก แต่เดิมจัดเป็นหน่วยงานกิ่งอิสระ มีความใกล้ชิดกับคณะวิชาวิจัยการศึกษาที่อยู่ภายใต้วิทยาลัยวิชาการศึกษา แต่ก็มีได้เป็นวิชาแผนกหนึ่งในคณะวิชาวิจัยการศึกษาตามข้อบังคับของวิทยาลัย กล่าวคืออาจารย์ฝ่ายไทยของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก เป็นอาจารย์ในคณะวิชาวิจัยการศึกษา ทั้งนิสิตชั้นปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการศึกษา) ซึ่งสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กเป็นผู้จัดสอน ก็เป็นนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษา โดยวิทยาลัยวิชาการศึกษา มอบหมายให้หัวหน้าคณะวิชาวิจัยการศึกษาในฐานะผู้อำนวยการสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ในขณะที่เป็นผู้จัดและดำเนินการ

เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๐๖ สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กได้เปลี่ยนฐานะมาเป็นหน่วยงานของรัฐบาลไทย โดยมีผู้อำนวยการสถาบันที่เป็นคนไทยคนแรกคือ ศาสตราจารย์ ดร.ละม้ายมาศ ศรทัตต์ และยังคงได้รับความช่วยเหลือจากองค์การศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ อย่างไรก็ดีความมุ่งหมายของสถาบันก็ยังคงเดิมอยู่เป็นส่วนใหญ่ แต่มุ่งค้นคว้าวิจัยปัญหาซึ่งเกี่ยวกับเด็กไทยโดยเฉพาะมากขึ้น ทั้งไม่ถือว่าการฝึกอบรมนักวิจัยชาวต่างประเทศเป็นหน้าที่ประการสำคัญดังแต่ก่อน ในระหว่างระยะเวลาดังแต่ พ.ศ.๒๕๔๘ ที่สถาบันฯ ก่อตั้งจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นเวลารวมยี่สิบปี สถาบันฯ ได้ผลิตผลงานวิจัยพื้นฐานที่เกี่ยวกับเด็กไทย ทั้งในสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติอย่างมาก ทั้งยังได้ร่วมมือกับวิทยาลัยวิชาการศึกษาอย่างใกล้ชิด ในการจัดทำหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต และดำเนินการสอนตามหลักสูตรสองปีในวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาสังคม และจิตวิทยาการทดลอง และได้ช่วยผลิตมหาบัณฑิตทางจิตวิทยา ไปแล้วหลายรุ่น ซึ่งกล่าวได้ว่า นอกจากบทบาทหน้าที่ทางการวิจัยที่เน้นหนักไปในทางการศึกษา และจิตวิทยาของสถาบันฯ แล้ว สถาบันฯ แห่งนี้เองก็ได้กระทำหน้าที่ประหนึ่งเป็นบัณฑิตวิทยาลัยอย่างไม่เป็น

ทางการของวิทยาลัยวิชาการศึกษามาตั้งแต่เริ่มต้นด้วย

ในที่สุดเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๑๗ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้รับการเปลี่ยนสถานภาพให้เป็นมหาวิทยาลัย โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานนามเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งได้มีการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการต่างๆ ภายใต้มหาวิทยาลัย สถาบันระหว่างชาติฯ นับแต่ปีนั้นเอง จึงได้รับการปรับเปลี่ยนสถานภาพให้มีฐานะเทียบเท่าคณะหนึ่งของมหาวิทยาลัย มีหน้าที่สำคัญในการวิจัย การสอน ฝึกอบรม และบริการทางวิชาการ และเนื่องด้วยขอบข่ายของงานและหน้าที่ของสถาบันฯ ได้ขยายกว้างขวางมากขึ้นกว่าเดิม จึงได้รับอนุมัติให้มีการเปลี่ยนชื่อสถาบันเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับงาน และหน้าที่ซึ่งขยายเพิ่มขึ้นเป็น สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และ ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า

Behavioral Science Research Institute การวิจัยซึ่งถือเป็นงานหลักของสถาบันฯ ได้ขยายขอบข่ายจากงานทางการศึกษาและจิตวิทยา ไปยังสาขาวิชาอื่นๆ ของพฤติกรรมศาสตร์ เช่น สังคมวิทยา มานุษยวิทยา และเศรษฐศาสตร์ ส่วนในด้านของการสอน สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ได้ยุติการเปิดสอนตามหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิตในสาขาจิตวิทยาต่างๆ ไป ด้วยเหตุที่เมื่อวิทยาลัยได้เปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยแล้วก็ได้มีการจัดตั้งส่วนราชการที่เรียกว่า บัณฑิตวิทยาลัยขึ้น เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลงานด้านการสอนระดับบัณฑิตศึกษาอย่างเป็นทางการต่อไป

เพื่อให้เห็นงานในหน้าที่สำคัญต่าง ๆ ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ จะได้แยกกล่าวเป็นหัวข้อไปดังนี้

๑. งานด้านการวิจัย

หน้าที่หลักซึ่งสำคัญที่สุดของสถาบันฯ นับตั้งแต่ก่อตั้งขึ้นมาคือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และจิตวิทยา สถาบันฯ ได้ผลิตงานวิจัยหลายเรื่องที่มีความสำคัญต่อการวางนโยบายและการปฏิบัติ ปัญหาที่ค้นคว้าวิจัยก็มีขอบข่ายกว้างขวางตั้งแต่เรื่องกระบวนการฝึกอบรม

เด็กให้เข้าสู่สังคมไทย (socialization) จนถึงเรื่องที่เป็นปัญหาสำคัญเฉพาะหน้าและเร่งด่วน งานวิจัยของสถาบันฯ มีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับส่วนบุคคล ระดับองค์กรหรือสถาบัน ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ ตัวอย่างการวิจัยที่มีผลต่อการวางนโยบายและการนำไปปฏิบัติมีอยู่หลายเรื่อง เช่น การศึกษาเรื่องอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการเด็กในหมู่บ้านชนบทภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ การประเมินผลหลักสูตรชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาภาษาอังกฤษของเด็กไทยในระดับชั้นต่างๆ ซึ่งการศึกษาชั้นหลังนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ อีกรวม ๑๗ ประเทศ ในระยะต่อมาเมื่อสถาบันฯ ได้ขยายขอบข่ายของงานกว้างขวางออกไป ทำให้งานวิจัยของสถาบันฯ ครอบคลุมปัญหาการวิจัยในสาขาวิชาการอื่น ๆ ทางพฤติกรรมศาสตร์ นอกจากทางจิตวิทยาและการศึกษา ซึ่งได้แก่สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์ด้วย ตัวอย่างการวิจัยที่สำคัญในระยะหลังของสถาบันฯ ก็ได้แก่ การวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สุขภาพจิตและจริยธรรมของวัยรุ่น สุขภาพจิตของเด็กในโรงเรียน (ทำร่วมกับกองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข) การทดลองสอนสิ่งปฏิกิริยาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของเด็กไทยระดับอายุ ๖ - ๗ ปี ทักษะคิดของคนไข้ที่มีต่อการบริการของโรงพยาบาลราชวิถี (ทำร่วมกับโรงพยาบาลราชวิถี) แบบฉบับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่กำลังเปลี่ยนแปลงทางครอบครัววัยได้น้อยที่อยู่ในตัวเมือง ความสำคัญของข้าราชการไทยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม บัณฑิตทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย ทักษะคิดของพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีต่อกันในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และผลที่มีต่อพฤติกรรมบางประการของเด็ก ผู้หญิงกับการตัดสินใจ ค่านิยมของชาวชนบทไทย: การเปรียบเทียบค่านิยมทางวัตถุกับค่านิยมทางระเบียบประเพณี และการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ปัจจุบันสถาบันฯ มีโครงการวิจัยที่กำลังกระทำอยู่

หลายเรื่อง และจะต้องกระทำต่อไปในอนาคตภายใต้ชื่อโครงการวิจัยใหญ่ซึ่งได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทย โดยที่โครงการวิจัยสำคัญนี้มีวัตถุประสงค์เน้นที่การวิจัยด้านการถ่ายทอดทางสังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อศึกษาสาเหตุและผลของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสังคม อันจะเป็นเครื่องช่วยสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของบุคคล และสังคมไทย ตัวอย่างการวิจัยที่อยู่ภายใต้โครงการวิจัยสำคัญดังกล่าวนี้ได้แก่

ความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กไทยในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา การฝึกทักษะและการพัฒนาจิตลักษณะเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ

การอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรด้านบุคลิกภาพบางตัว ในฐานะเป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา

การถ่ายทอดทางการเมืองของเยาวชนไทย การศึกษารายกรณี เรื่องสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็กไทย นอกจากงานวิจัยที่กระทำไปแล้ว สถาบันฯ ยังถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องเผยแพร่ผลงานวิจัย และ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อการพัฒนาบุคคลและสังคมต่อไปอีก การเผยแพร่ก็กระทำหลายรูปแบบ เช่น การจัดพิมพ์รายงานการวิจัย จุลสารการวิจัย การเขียนในรูปบทความที่นำลงในวารสารวิชาการต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ การทำภาพยนตร์ การจัดทำนิตรรศการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบันฯ และ จัดหมายข่าวสถาบันฯ ตลอดจนการออกรายการวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ และสื่อมวลชนอื่นๆ ที่เหมาะสมกับโอกาสและเหตุการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของเด็กไทยและคนไทย

๒. งานด้านการสอนและฝึกอบรม

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นในประวัติความเป็นมา จะเห็นว่าสถาบันฯ ได้กระทำหน้าที่ผลิตมหาบัณฑิตทางจิตวิทยาสาขาต่างๆ (จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาสังคม จิตวิทยาการทดลอง)มาแล้วหลายรุ่น ให้แก่

วิทยาลัยวิชาการศึกษา และร่วมในการสอนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ในสาขาวิชาต่างๆ มาโดยตลอด นอกจากนี้ก็ยังได้ฝึกอบรมนักวิจัยไทยและนักวิจัยต่างประเทศ เพื่อให้สามารถนำประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในประเทศไทย ตั้งแต่เริ่มการก่อตั้งสถาบันฯ ได้มีผู้ได้รับทุนจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ มารับการอบรมที่สถาบันเป็นจำนวนไม่น้อย และผู้เข้ารับการอบรมก็มาจากประเทศต่างๆ ได้แก่ คานาดา เยอรมนี ตะวันตก ออสเตรเลีย พม่า ปากีสถาน อินเดีย ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น มาเลเซีย และอินโดนีเซีย นอกจากนี้ก็ยังมียุโรปศึกษาชาวต่างประเทศที่ได้รับทุนจากรัฐบาลไทยภายใต้การสนับสนุนขององค์การยูเนสโก และทุนสโมสโรตารี่ระหว่างประเทศ ในบรรดาผู้ที่เข้ามารับการอบรม บางคนก็เข้าร่วมงานการศึกษาค้นคว้าของสถาบันฯ บางคนก็ทำการค้นคว้าวิจัยแยกเป็นอิสระต่างหาก บางคนก็มาศึกษาเพื่อพัฒนาวิธีวิจัยที่เหมาะสม นอกจากนี้แล้วสถาบันฯ ยังได้ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาชาวต่างประเทศที่มีความตั้งใจจริงที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับเด็กไทย และคนไทยอีกด้วย

ปัจจุบัน สถาบันฯ ได้ร่วมมือกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ เพื่อผลิตนักวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ผู้สามารถทำหน้าที่เป็นนักวิจัยโดยตรง หรือเป็นผู้สอนการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา และสถาบันฯ มีโครงการในอนาคตที่จะเปิดหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต ในสาขาวิชาเดียวกันนี้อีกด้วย ทั้งนี้เพื่อช่วยผลิตนักวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ชั้นสูง ผู้ที่จะสามารถช่วยศึกษาหาข้อมูล และเสริมสร้างองค์ความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อช่วยในการพัฒนาบุคคลและสังคมไทย

นอกจากการสอนระดับมหาบัณฑิตทางการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ สถาบันฯ ก็ยังได้ให้การฝึกอบรมเป็นครั้งคราวแก่หน่วยงานทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการวิจัยและการให้เนื้อหาทางด้าน

พฤติกรรมศาสตร์ รวมไปถึงการให้คำปรึกษาด้านการวิจัย และการใช้อุปกรณ์การวิจัยแก่นิสิตและบุคคลทั่วไปอีกด้วย

๓. งานบริการวิชาการแก่สังคม

สำหรับงานบริการวิชาการแก่สังคม คณะอาจารย์จากสถาบันฯ ได้กระทำบทบาทนี้อย่างเต็มที่ โดยมุ่งที่จะเชื่อมช่องว่างระหว่างผู้วิจัยและผู้ปฏิบัติ ด้วยการพยายามใช้ผลการวิจัยที่กระทำกับเด็กไทย ไปสู่การปฏิบัติที่จะเอื้อต่อการพัฒนาสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาให้มากที่สุด ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่ก่อตั้งสถาบันฯ สถาบันฯ ได้ให้ความร่วมมือทางด้านวิชาการแก่ส่วนบุคคล ส่วนองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ยังให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ และการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพของประชากร และสังคมไทยทั้งสิ้น

งานบริการทางวิชาการแก่สังคมได้แก่ อาจารย์จากสถาบันฯ ได้ให้ความร่วมมือในการเป็นวิทยากรแก่หน่วยงานต่างๆ มากมาย ได้ให้คำปรึกษาหารือในการค้นคว้าวิจัยที่เป็นประโยชน์แก่เด็กไทย ได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำและผู้จัดการประชุมทางวิชาการที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ โดยอาศัยผลการวิจัยต่างๆ ของสถาบันฯ เป็นหลัก ตัวอย่างเช่น การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับผลงานวิจัยด้านการอ่าน, การสัมมนาทางวิชาการ เรื่องจะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กอย่างไร, สัมมนาเรื่องปัญหาจิตสังคมของวัยรุ่น Second Asian Workshop on Child and Adolescent Development ซึ่งผลสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดประชุมปฏิบัติการครั้งที่ ๒ นี้ ทำให้สถาบันฯ สามารถผลิตหนังสือคู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กเอเชีย และการอบรมเลี้ยงดูฉบับภาษาอังกฤษคือ Handbook of Asian Child Development and Child Rearing Practices ซึ่งจัดเป็นเอกสารที่มีคุณค่ายิ่งชิ้นแรกของเอเชียและได้รับการเผยแพร่ทั่วโลก โดยการสนับสนุนขององค์การระหว่างประเทศคือ ยูเนสโก ยูนิเซฟ และ WHO

นอกจากงานบริการสังคมทางวิชาการในรูปแบบข้าง-

ต้นแล้ว ปัจจุบันสถาบันฯ ยังได้จัดโครงการระยะยาว เพื่อบริการสังคมอย่างต่อเนื่องอีก ๑ โครงการ คือ **โครงการเสริมสร้างชุมชนพัฒนา** โดยมีจุดมุ่งหมายหลักที่จะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลในชุมชนทั้งในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการเด็กและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนการปรับปรุงวิถีชีวิตที่ถูกต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม-วัฒนธรรม อันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และการช่วยเหลือนี้จะเน้นที่การพยายามให้บุคลากรของชุมชนสามารถยืนอยู่ได้โดยอิสระ ทั้งในรูปของการตัดสินใจและการปฏิบัติ โครงการเสริมสร้างชุมชนพัฒนานี้มีงบประมาณจำกัด แต่ก็ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทั้งส่วนบุคคล และองค์กรภายนอกที่เห็นความสำคัญของเรื่องนี้ ปัจจุบันที่อยู่ภายใต้โครงการนี้มีอยู่ ๒ แห่งคือที่ชุมชนวัดหนองปรือ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และ ชุมชนวัดศิริมงคล ตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

การบริหารงาน

ในการบริหารงาน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ เป็นหัวหน้าหน่วยงาน และบริหารงานร่วมกับคณะกรรมการประจำสถาบันฯ ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ในสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งจะช่วยกันทำงานในการตัดสินใจ และวางนโยบายการปฏิบัติงานของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ มีฐานะเทียบเท่ากับคณบดีของคณะต่างๆ และจะอยู่ในตำแหน่ง ๔ ปี และ จะอยู่เกินกว่า ๒ วาระติดต่อกันไปไม่ได้

ภายในหน่วยงาน ประกอบด้วย ๓ ฝ่ายที่สำคัญ คือ สำนักงานเลขานุการ ฝ่ายวิจัย และ ฝ่ายบริการวิชาการ

ภายใต้หน่วยงาน สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มีส่วนของหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนสำคัญในงานการวิจัย-การสอน และบริการวิชาการ ซึ่งได้แก่ ห้องสมุดพิเศษ เฉพาะและทันสมัยของตนเอง ห้องสมุดสถาบันฯ ได้รับความร่วมมือหนังสือ และเอกสารต่างๆ ทางพฤติกรรมศาสตร์โดยเฉพาะทางจิตวิทยา การศึกษา สถิติ คอมพิวเตอร์ และ สังคมวิทยา ตลอดจนสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาไว้เฉพาะเพื่อเปิดโอกาสให้อาจารย์ นิสิต นักศึกษา และ

บุคคลที่มีความสนใจได้เข้ามาใช้บริการได้ เอกสารวิชาการต่างๆ ที่มีในห้องสมุดของสถาบันฯ นี้ นอกจากจะได้รับความช่วยเหลือโดยงบประมาณของมหาวิทยาลัยแล้ว อีกส่วนหนึ่งสถาบันฯ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากนักการศึกษา และนักวิจัยชาวต่างประเทศ ผู้เสียสละ และเล็งเห็นความสำคัญของหน่วยงานนี้ได้จัดส่งมาเพิ่มเติมเป็นครั้งคราวอยู่อย่างสม่ำเสมอ

รายนามผู้ก่อตั้ง

Prof. Dr. William Wall (เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาขององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ) เป็นผู้ริเริ่มความคิดในการก่อตั้งสถาบันฯ

Prof. Dr. William Line (ศาสตราจารย์ทางจิตวิทยา มหาวิทยาลัยโตรอนโต แคนาดา) ผู้ร่วมคิดในการก่อตั้งสถาบันฯ

ศาสตราจารย์ ม.ล. ปิ่น มาลากุล (ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระยะที่ ๗๗๗ พลเอกมังกร พรหมโยธี เป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ)

ศาสตราจารย์บุญญถัน อัดถากร (ผู้อำนวยการกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ และเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษาฯ แห่งสหประชาชาติ ในขณะนั้น)

ทั้งสองท่านนี้ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย ผู้ดำเนินการเจรจา และลงนามให้การก่อตั้งศูนย์วิจัย และอบรมทางจิตวิทยา ได้เกิดขึ้นที่ประเทศไทยสำเร็จเป็นแห่งแรก ในชื่อของ สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าวิจัยเรื่องเด็ก

รายนามผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ

พ.ศ. ๒๔๙๖-๒๔๙๘

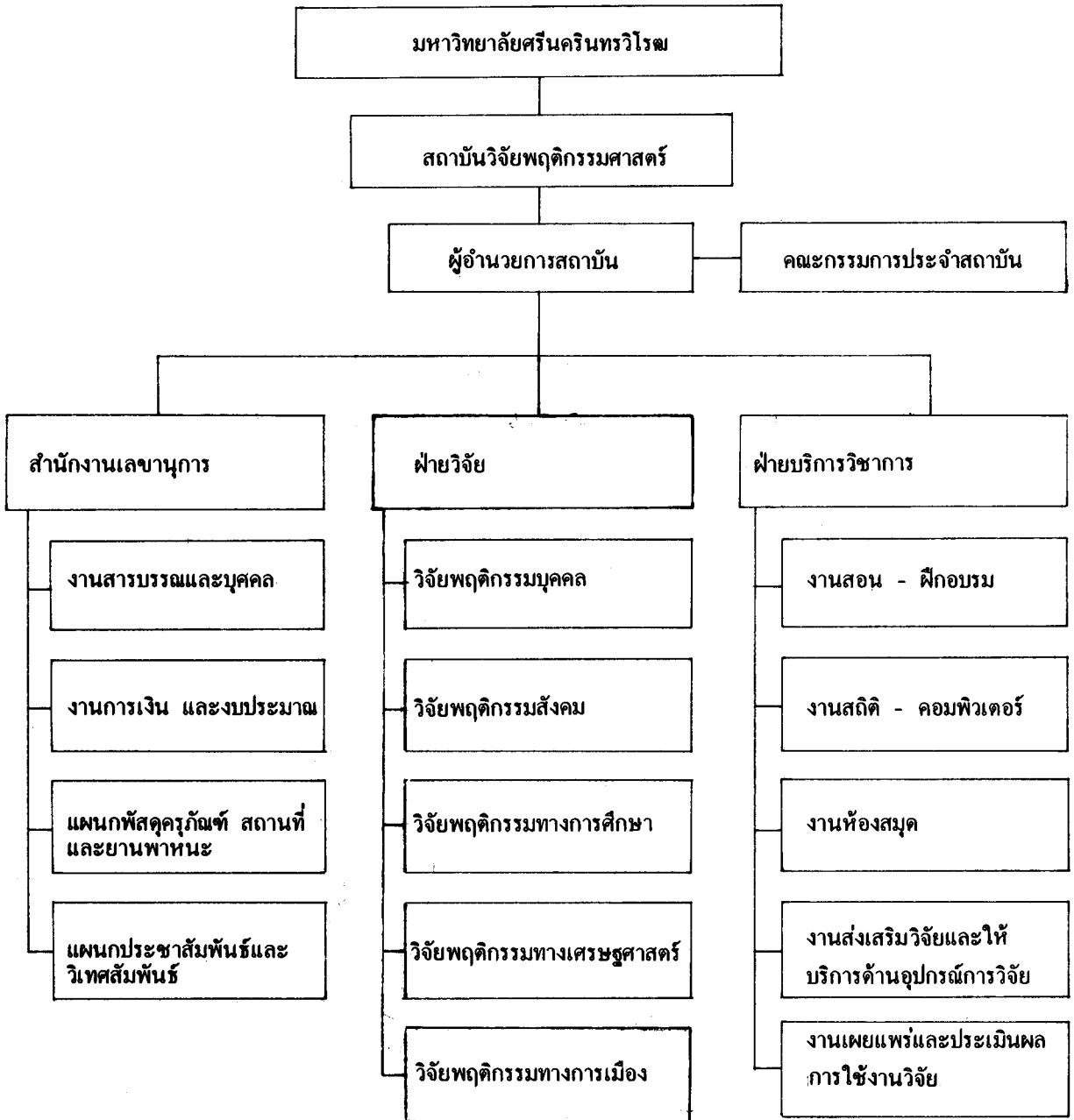
Prof. William Line ทำหน้าที่รับผิดชอบงานของสถาบันฯ ในเบื้องต้น (เสมือนหนึ่งเป็นผู้อำนวยการสถาบันฯ แม้จะไม่ได้รับการแต่งตั้งเป็นทางการ)

พ.ศ. ๒๔๙๘-๒๕๐๖

Prof. Dr. Ernest E. Boesch เป็นผู้อำนวยการสถาบันฯ ดร. เสนาะ ธรรมครองอาตม์ เป็นรองผู้อำนวยการ ศาสตราจารย์ ดร. ละม้ายมาศ ศรีทัตต์ เป็น

โครงสร้างและการบริหารงานของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

สถาบันฯ มีโครงสร้างในการแบ่งส่วนราชการดังแผนผังต่อไปนี้

ผู้ประสานงานระหว่างสถาบันฯและวิทยาลัยวิชาการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๐๖

Prof. Dr. Hugh Philp เป็นผู้อำนวยการสถาบันฯ ศาสตราจารย์ ดร.ละม้ายมาศ ศรีทัตต์เป็นรองผู้อำนวยการสถาบันฯ

พ.ศ. ๒๕๐๗-๒๕๑๒

ศาสตราจารย์ ดร.ละม้ายมาศ ศรีทัตต์ เป็นผู้อำนวยการสถาบันฯ

พ.ศ. ๒๕๑๒-๒๕๑๔

รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สุวรรณทัต รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ

พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๗

ระหว่างสังกัดวิทยาลัยวิชาการศึกษา ศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สุวรรณทัต เป็นผู้อำนวยการสถาบันฯ

พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๒๖

ระหว่างสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สุวรรณทัต เป็นผู้อำนวยการสถาบันฯ

พ.ศ. ๒๕๒๖-

ดร.เพ็ญแข ประจณีจอนิก เป็นผู้อำนวยการสถาบันฯ

โดยสรุป สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มีกำเนิดการก่อตั้งในลักษณะพิเศษจากสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก แม้เวลาจะผ่านไปนานร่วมสามสิบปีและมีการขยายวงงานและ หน้าที่ไปจากเดิมเป็นอันมากแล้วก็ตาม แต่หน้าที่หลักของสถาบันแห่งนี้ยังคงอยู่ นั่นก็คือทำหน้าที่วิจัยเพื่อการพัฒนา และคงจะกระทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่งไม่เฉพาะกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่เพียงอย่างเดียว หากยังถือได้ว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อประเทศเป็นส่วนรวม ไม่เพียงแต่ในเชิงประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่สะสมและสร้างสรรค์งานการวิจัยค้นคว้าที่มีคุณค่าอเนกประการโดยสืบเนื่องมาตลอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จรรยา สุวรรณทัต

บรรณานุกรม

จรรยา สุวรรณทัต และคณะ ประวัติและผลงานของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก) เอกสารพิมพ์ในโอกาสครบรอบ ๒๕ ปี ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๓

เอกสารฉบับพิเศษในวันครบรอบปีที่ ๒๕ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก) พ.ศ. ๒๕๒๓ เล่มที่ ๑ ฉบับภาษาไทย

Special monograph on the occasion of the 25 th anniversary, the Behavioral Science Research Institute (the International Institute for Child Study) ๑๙๘๐ เล่มที่ ๒ ฉบับภาษาอังกฤษ